

Det gamle kølehus er til salg

Det tidligere kølehus i Klemensker blev i december sat til salg hos EDC Bornholmerbo.

T

Historien om det gamle kølehus på Sct. Klemensgade er klar til et nyt kapitel.

I efteråret 1976 lukkede Kølehuset i Klemensker efter 27 års virke. Værdien af kølehus og kapital blev fordelt mellem andelshaverne, således at de kunne købe deres egen hjemmefryser. De resterende 2.500 kroner blev overdraget til Klemensker Idrætsforening.

I december blev der lagt op til et nyt kapitel om Kølehuset, da det igen blev sat til salg. EDC Bornholmerbo har sat et prisskilt på 250.000 kroner på huset, der har adresse på Sct. Klemensgade 10 i Klemensker.

Judith Hansen, der døde i 2016, var med til at etablere kølehuset i 1949. Hun har skrevet om husets historie. Det skete på sønnen, Jesper Vang-Hansens, opfordring, som for nogle år siden lagde historien ud på sin hjemmeside.

Judith Hansen fortalte blandt andet, at det til tider knob for kassereren (det var Judith Hansen selv) at få den årlige boksleje ind til tiden. Da kassereren på et tidspunkt mistede tålmodigheden, fandt hun på at lave en liste over restanterne og hænge den op til almindelig beskuelse i kølehusets indleveringsrum.

Listen var i alfabetisk orden, og øverst stod en kendt gårdejer og politiker.

"Novra, det gav bonus, men samtidig en ordentlig skældud til kassereren. Jeg gjorde det ikke mere, og behøvede det heller ikke, bokslejen kom herefter hurtigt ind", har hun fortalt.

Judith Hansen fortæller også historien om cykelhandleren, der blev sur, da han ikke kunne få plads i sin halve boks til alle de billige høns, han havde købt på landet: "Han fik det råd af vor formand, at han kunne slå dem med en hammer på brystet, så blev de flade."

Judith Hansen fortæller, at den mest grelle historie handler om en frossen høne, der lå i en boks i cirka 20 år, inden den blev destrueret.

Klemensers kølehus blev bygget i 1949. Arkivfoto

Afskedsfesten

Judith Hansen havde også en digterisk åre, og både ved åbningen og lukningen skrev hun en sang. Afskedsfesten for Klemensker Andels Kølehus blev holdt den 10. november 1976.

Første vers i sangen på melodien "Flickorna från Småland":

Se, nu er tiden gået, det blev syv-og-tyve-år
og "kølehusets kapital" delt ligeligt vi får
den kølehus epoke har nu været til god gavn
og nu er den afviklet uden noget større savn.
Kølehuset er nu solgt til Militæret - det er slut
at opbevare kød deri - nu er det måske krudt,
det er jo nok top'hem'lighed - det rager ikke os,
med åbningstider - boxeleje - ej vi mer' skal slås.

3.000 frysehuse

I gamle dage var det at lave mad af fersk kød en luksus. Kød og flæsk blev, når dyret var slagtet, saltet ned i store saltkar af træ - eller det blev røget, speget og henkogt. Det første fællesfryseri for private blev oprettet i Danmark i 1943, fremgår det af Denstoredanske.dk. Derefter gik det stærkt, og der blev etableret frysehuse i selv den mindste flække.

I 1958 var der cirka 3.000 danske frysehuse. Størsteparten var andelsfrysehuse, hvor man købte eller lejede en boks eller hylde som andelshaver. Hjemmefryseren afløste siden frysehuset.